

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta**Pöytäkirja**

Aika 14.06.2023 16:22 - 17:51
Paikka Ravintola Kokka, kokoustila Ulappa

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Mäkynen Maria	puheenjohtaja	
	Arvaja Pertti	I varapuheenjohtaja	
	Niinistö Sari	II varapuheenjohtaja	
	Kirkonpelto Ville	jäsen	
	Lindqvist Marko	jäsen	
	Harmaala Miina	jäsen	
	Pusa Matias	jäsen	
	Kaasinen Hannu	varajäsen	
	Granlund Päivi	varajäsen	
	Granqvist Tiina	sivistysjohtaja, esittelijä	
	Ahokas Markku	liikuntajohtaja	
	Tuomi Tuulia	museonjohtaja	
	Kylkilahti Maija	intendentti	
	Karhos Matti	kulttuuriasiainpäällikkö	
	Palmi-Felin Salla	kirjastopalvelujohtaja	
	Pitkänen Päivi	erityisasiantuntija	
	Päivä Katja	henkilöstön edustaja	
	Lehtovaara Heli	alueellinen hyvinvointikoordinaattori, Päijät-Hämeen hyvinvointialue	asiantuntijaesittely klo 16.22-16.56, Päijät- Hämeen hyvinvointialueen hyvinvointiraportti 2022

Mäkinen Tia	osallisuuskoordinaattori	asiantuntijaesittely klo 16.56-17.16, Kumppanuuspöytien välitilinpäätös
Loippo Marja	valmistelusihteeri, pöytäkirjanpitäjä	

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Rusanen Roosa	jäsen	
	Suontama Sami	jäsen	
	Granlund Saija	jäsen	
	Laasonen Ilkka	teatterinjohtaja	
	Haverinen Pia	johtava asiantuntija	
	Ratia Jorma	kaupunginhallituksen edustaja	
	Saari Juuso	nuorisovaltuuston edustaja	

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan puolesta

Maria Mäkynen

Marja Loippo

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Marko Lindqvist

Hannu Kaasinen

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 20.06.2023

Marja Loippo
valmistelushteeri

§	Otsikko	Sivu
§ 54	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
§ 55	Pöytäkirjan tarkastajat	6
§ 56	Valtuustoaloite: Lahden kaupungin työntekijöiden hyvinvoinnin edistäminen	7
§ 57	Tiedoksi merkittävät asiat	16
§ 58	Muut asiat	18

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 6

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 14.06.2023

§ 54

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta

Pöytäkirja

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 14.06.2023

nro 6

§ 55

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin lautakunnan jäsen Marko Lindqvist ja varajäsen Hannu Kaasinen.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 6

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 14.06.2023

§ 56

Valtuustoaloite: Lahden kaupungin työntekijöiden hyvinvoinnin edistäminen

10621/00.01.01.03/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta, p. 050 559 4065

Työhyvinvointipäällikkö Päivi Maisonlahti, p. 044 416 3075

Vs. liikuntajohtaja Markku Ahokas, p. 044 416 3629

Päätös

Lautakunta palautti vastauksen uudelleen valmisteluun ja esitti, että lausuntoa täydennetään kuvaamalla tarkemmin psykososiaalisia työhyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä mm. hyvä esihenkilötyö, työn psykososiaalinen kuormittavuus, ja sitä, miten Lahden kaupunki tukee näitä osa-alueita.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosan mukaisen lausunnon.

Käsittely

Keskustelun kuluessa puheenjohtaja Maria Mäkyinen teki seuraavan palautusehdotuksen:

”Lautakunta palauttaa vastauksen uudelleen valmisteluun ja esittää, että lausuntoa täydennetään kuvaamalla tarkemmin psykososiaalisia työhyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä mm. hyvä esihenkilötyö, työn

psykososiaalinen kuormittavuus, ja sitä, miten Lahden kaupunki tukee näitä osa-alueita.”

2. varapuheenjohtaja Sari Niinistö kannatti tehtyä esitystä. Tämän jälkeen lautakunta hyväksyi yksimielisesti puheenjohtaja Mäkysen tekemän kannatetun palautusehdotuksen.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus palautti yksimielisesti asian valmisteluun 22.5.2023 (§ 180), koska asia ei ollut käynyt hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnassa.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä ja Vihreiden valtuustoryhmä
14.11.2022:

”Kaupungin työntekijöiden hyvinvoinnin edistäminen

Me Perussuomalaisten ja Vihreiden valtuustoryhmän jäsenet haluamme jättää valtuutetun aloiteoikeutta käyttäen valtuustoaloitteen, missä tutkitaan ja selvitetään erilaisia mahdollisuuksia kaupungin työntekijöiden terveyden, hyvinvoinnin ja työssä jaksamisen edistämiseksi.

Työntekijän hyvinvointi on korostunut merkittäväksi tekijäksi työssä jaksamisen vahvistamiseksi ja sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Työhyvinvointi lisää työhön sitoutumista sekä lisää tuottavuutta. Sairauspoissalot näkyvät julkisina kustannuksina, mutta myös kasvattavat toisaalla muiden työmäärää sekä heikentävät yksilön osallisuutta ja saattavat olla vaikuttamassa negatiivisesti työilmapiiriin. Monella sektorilla työn kuormittavuus, hektisyys ja vaatimukset koettelevat niin työntekijän fyysistä kuntoa kuin psyykkistä kestävyyttä.

Työvoimasta käytävän sekä jatkuvasti kiihtyvän kilpailun johdosta, on tärkeää panostaa henkilöstön hyvinvointiin ja selvittää hyvinvointia edistäviä toimia työnantajan näkökulmasta.

Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan, työhyvinvointi on kokonaisuus, jossa työn mielekkyys koostuu useista tekijöistä, joista terveys ja hyvinvointi ovat keskeisiä (STM 12.11.2022). Työnantajan tarjoamat mahdollisuudet hyvinvoinnin lisäämiseen ovat kilpailuetu työvoimamarkkinoilla. Työnantajan tulee olla houkutteleva ja erottuva. Hyvinvointiin ja terveyteen liittyvät mahdollisuudet työssä tulevat olemaan yksi tärkeimmistä tekijöistä tulevaisuuden rekrytoinneissa.

Aloite vastaa suoraan Lahden strategian Kestävästi uudistuva -osion henkilöstön hyvinvointia edistävään osuuteen. Strategian uudistumisen mitattavissa tavoitteissa mainitaan mm., että Lahden maine hyvänä työnantajana vahvistuusekä kaupungin henkilöstön työhyvinvointi parantuu.

Esitämme, että kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseksi selvittäisimme ja tutkisimme seuraavia mahdollisuuksia.

1. Viikkokohtaisen hyvinvointiin sekä virkistäytymiseen liittyvän työajan 1–2 h kohdentamiseksi ja käyttöönottamiseksi. Henkilöstö voi käyttää kyseisen ajan liikkumiseen tai virkistäytymiseen työnantajan määrittelemien ohjeiden mukaisesti.
2. Mahdollisen alennusjärjestelmän käyttöönottamiseksi, jossa kaupungin omiin liikuntapaikkoihin sekä kaupungin järjestämiin liikunta- ja kulttuuritapahtumiin voisi saada pienen alennuksen.
3. Mahdollistamalla työnantajan verovapaa polkupyöräetu, joka olisi palkan sisällä siten, ettei siitä aiheudu työnantajalle muita kustannuksia, kuin järjestelykustannukset. Mahdollisuuksien ja käytäntöjen

selvittäminen ja käyttöönotto kestävän arkiliikkumisen kannustamiseksi.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Työhyvinvointi on kokonaisuus, jonka muodostavat työ ja sen mielekkyys, terveys, turvallisuus ja hyvinvointi. Työhyvinvointia lisäävät muun muassa hyvä ja motivoiva johtaminen sekä työyhteisön ilmapiiri ja työntekijöiden ammattitaito.

Kaupungin henkilöstöpoliittisten linjausten yhtenä tavoitteena on, että henkilöstön työ- ja toimintakyky säilyy koko työelämän ajan sekä tavoitteena on kannustaa henkilöstöä ennakoivaan ja omavastuiseen terveyden edistämiseen. Työturvallisuus- ja työterveystoiminnan päämääränä on taata turvallinen ja terveellinen työpaikka, sekä edistää henkilöstön terveyttä ja hyvinvointia.

Lahden kaupunki palkittiin Maakunnan aktiivisimpana työpaikkana Päijät-Hämeen Urheilugaalassa 18.2.2023. Tunnustus tuli hyvin hoidetusta henkilöstöliikunnasta. Asian eteen on tehty päämäärätietoisesti töitä. Lahden kaupunki tukee henkilöstön liikkumista ja hyvinvointia sekä pitää yllä myös toiminnan jatkuvuutta. Toiminnan jatkuvuus onkin avainasemassa. Ajatuksena on, että työhyvinvointi ja yleinen hyvinvointi kietoutuisivat luontevasti yhteen.

Työhyvinvointia liikkumalla, on Lahden kaupungin työntekijöille suunnattu liikunnan kehittämishanke, joka käynnistyi vuonna 2020. Hankkeen tavoitteena on Lahden kaupungin työntekijöiden toiminta- ja työkyvyn edistäminen työelämässä liikunnan avulla, motivaation kasvattaminen omaehtoiseen liikuntaan, yhteisöllisyyden lisääminen työpaikoilla ja työntekijöiden sairauspoissaolojen vähentäminen.

Työpaikoilla voidaan edistää työkykyä ja terveellisiä elintapoja monin eri keinoin.

Työhyvinvointia liikkumalla kolmella hankekaudella (2020 - 2022) on vakiinnutettu työyhteisöjen liikuntavastaavien eli Ellien ja Elmojen virkistys- ja koulutuspäivä käytäntö ja toiminnan kehittäminen, avoimet maksuttomat Inbody kehonkoostumusmittaukset sekä kuukausittaiset maksuttomat lajikokeilut. Niin lajikokeiluissa kuin InBody mittaauksissakin on kolmen vuoden aikana toteutunut jo yli 2000 käyntikertaa.

Osana hanketta kaupungin työntekijöiden oma liikuntaneuvoja tarjosi vuonna 2022 niin liikuntaneuvontaan kuin myös ryhmäneuvontaa. Asiakkaita oli yhteensä 100. Osa tapaamisista toteutettiin työyksiköissä, jossa liikuntaneuvoja järjesti niin taukoliikuntaa, kuin liikuntaluentoja. Tapaamisissa pohdittiin yhdessä, miten juuri kyseisessä työpaikassa aktiivisuutta voisi lisätä. Näistä kohtaamisista syntyi myös pidempiä liikuntaneuvonnan asiakkuuksia.

Työhyvinvointia liikkumalla -hanke ulkopuolisen rahoituksen turvin on päättynyt. Kaupunki on kuitenkin halunnut jatkaa henkilöstön liikunnan tukemista ja on jatkanut omalla rahoituksella työhyvinvointia liikkumalla -hanketta ainakin vuoden 2023 ajan.

Kaupunki tarjoaa työntekijöilleen henkilöstöetuuden omaehtoisen liikunnan, kulttuurin ja hyvinvoinnin tukemiseen (ePassi). Edun arvon nostamista arvioidaan osana vuoden 2024 talousarvioprosessia.

Työajan kohdentaminen viikoittain hyvinvointiin ja virkistäytymiseen

Kaupungissa työskentelee noin 3700 ammattilaista erilaisissa tehtävissä ja työaikamuodoissa. Osa työtehtävistä on lakisääteisesti mitoitettu (esim varhaiskasvatus) ja/tai palvelua tuotetaan etukäteen laadittujen aikataulujen mukaisesti (perus- ja lukiokoulutus). Näissä palveluissa edellytetään sijaisen palkkaamista, kun työntekijä/virkamies on poissa. Käytännössä tällöin otettaisiin sijainen noin puolelle osaa henkilöstöstä. Hyvinvointiin ja virkistäytymiseen vapautettavan yhden työtunnin osalta ylimääräiset sijaiskulut vuoden 2024 palkkatasolla vuositasolla ovat arviolta 2,3 miljoonaa ja kahden tunnin osalta 4,6 miljoonaa. Osassa työtehtäviä sijaista ei palkata lyhytaikaiseen poissaoloon, mutta tällöin työtehtävät hoitaa toinen työntekijä sijaisena tai poissaollut palattuaan töihin, mikäli työtehtävät niin edellyttävät. Henkilökunnan poissaolo voi merkitä myös palveluaikojen supistamista tai muuta palvelun laadun heikkenistä sekä tuottavuuden laskua.

Säännöllinen työajan käyttö virkistäytymiseen viikoittain 1-2 tuntia viikossa on lähes mahdotonta toteuttaa käytännössä. Kaupungin yksiköillä on mahdollisuus järjestää koko työyhteisöön kohdistuvia työhyvinvointitilaisuuksia ja jo talousarvion laadintaohjeessa ohjeistetaan työhyvinvoinnin budjetoinnista.

Alennusjärjestelmän mahdollinen käyttöönotto

Esimerkiksi Lahden neljässä uimahallissa sekä Maauimalassa käy vuosittain noin 400 000 asiakasta. Uimahallien hinnat ovat tuettuja sekä työssäkäyville että alennetuille ryhmäläisille. Uimahallien sisäänpääsymaksujen todelliset käyttökustannuksien ovat keskimäärin 12,50 €/asiakas.

Uimahallien lippujen hinnoittelussa on selkeä jako. Työssäkäyvät maksavat täyden hinnan ja puoleen hintaan uimaan pääsevät eläkeläiset, opiskelija, lapset, työttömät yms.

Kertamaksu työkäisillä on 6 € ja aleryhmillä 3 €. Ostaessa esim. 50 kerran kortin työssäkäyvien kertamaksuksi tulee 4,70 € ja aleryhmäläisien 2,34 €.

Sarjalippujen lisäksi on mahdollista ostaa puolen vuoden tai vuoden kausikortteja, jotka ovat voimassa ostopäivästä. Sarja- ja vuosikortteilla pääsee uimaan kaikkiin neljään uimahalliin sekä Maauimalaan. Käytännössä mahdollisia uintipäiviä on 365 pois lukien pyhäpäivät. Uimahallit ovat lomittain kesäisin huollossa ja vain 2-3 viikkoa yhtä aikaa suljettuna ja tämänkin ajan pääsee harrastamaan vesiliikuntaa Maauimalaan. Oikein ahkera vuosikortin ostanut työssäkäyvä uintiharrastaja, joka ui 300 päivänä, maksaa uintikerrastaan 1,2 € ja vastaavasti alennus ryhmäläisille kertamaksun hinnaksi tulee 0,5 €.

Erillistä alennusjärjestelmää ei ole mielekästä rakentaa kaupungin työntekijöille. Henkilöstön omaehtoiseen liikunnan ja kulttuurin tukemiseen on käytössä henkilöstöetuus (ePassi).

Polkupyöräetu

Verohallinnon ohjeiden ja lainsäädännön mukaan työnantajan työntekijälleen antama enintään 1 200 euron arvoinen polkupyöräetu on verovapaata tuloa. Polkupyöräetu on työntekijäkohtainen etu. Polkupyöräetu muodostuu niille kuukausille, joiden aikana pyörä on työntekijän käytettävissä. Polkupyöräedun ja joukkoliikenteen matkalipun verovapaa enimmäismäärä on yhteensä 3 400 euroa. Lahden kaupungilla on käytössä joukkoliikenteen työsuhde-etuus.

Polkupyöräetu voidaan antaa eri tavoin eikä edun järjestämistavalla ole vaikutusta polkupyöräedun verovapauteen. Työnantaja voi antaa työntekijälle polkupyöräedun palkanlisänä. Tällöin polkupyöräedun verovapaan tulon ylittävä määrä lisätään bruttopalkkaan veronalaisena luontoisetuna. Työnantaja voi tarjota polkupyöräedun myös siten, että työntekijän kanssa sovitaan polkupyöräedun sisältyvän hänen palkkaansa. Tällöin polkupyöräedun verovapaan tulon määrällä on vaikutusta työntekijän veronalaiseen palkkaan.

Lahden kaupungin työnantajakuvan näkökulmasta henkilöstöetuudet toteutetaan todellisina etuina eli palkan lisinä. Polkupyöräedun käyttööotto tarkoittaisi palveluntuottajan kilpailuttamista. Kilpailutus valmistellaan, mikäli talousarvio 2024 mahdollistaa edun käyttöönoton. Polkupyöräedun hallinnointiin tulee myös osoittaa henkilöresusseja.

Muutoksenhaku:

Mmuutoksenhakukielto

Toimenpiteet:

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: -

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Tiedoksi valmistelijat

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 6

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite: Lahden kaupungin työntekijöiden hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 6

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 14.06.2023

§ 57

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

- Päijät-Hämeen hyvinvointialueen hyvinvointiraportti 2022
- Kumppanuuspöytien välitilinpäätös
- Kaupunginhallituksen päätös 29.5.2023 § 197: Vaikutusten ennakoarvointi (EVA) Lahden kaupungissa 2022
- Kaupunginhallituksen päätös 5.6.2023 § 209 Lahden kaupungin kumppanuuspöytien ja jäsenistön asettaminen toimikaudeksi 2023 - 2025
- Lautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta 11.5.-8.6.2023.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 6

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 6

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 14.06.2023

§ 58

Muut asiat

Päätös

Muita asioita ei ollut.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 54, § 55, § 56, § 57, § 58

nro 6

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.